

KARL ARNE

BLOM

NÅGON BORDE
SÖRJA

KARL ARNE

BLOM

NÅGON BORDE
SÖRJA

 SAGA
EGMONT

Karl Arne Blom

Någon borde sörja

Saga

Någon borde sörja

Omslagsbillede: Shutterstock

Copyright © 1985, 2018 Karl Arne Blom och SAGA Egmont, an imprint
of Lindhardt og Ringhof A/S Copenhagen

All rights reserved

ISBN: 9788711707043

1. E-boksutgåva, 2018

Format: EPUB 2.0

Denna bok är skyddad av upphovsrätten. Kopiering för annat än
personligt bruk får enbart ske efter överenskommelse med Saga samt
med författaren.

Lindhardtogringhof.dk

Saga är ett förlag i Lindhardt og Ringhof, ett förlag inom Egmont-
koncernen

Människorna, som förekommer i den här boken är samtliga produkter av min fantasi; utom i två fall. Och vilka det gäller tänker jag låta förbli min lilla hemlighet. Det handlar i vilket fall som helst inte om någon av huvudpersonerna.

Författaren

Inledningsstrof

Jag vill leva jag vill älska
Jag vill dricka bågarns vin.
Jag vill dikta sköna strofer
tömmar ge åt fantasin
Jag är ung, blir aldrig gammal
Blodet sjunger i var nerv
Jag vill frossa tills jag stupar full av lycka och fördärv.
(Ur KFFF:s samlade snapsvisor)

Fotnot: KFFF = Kungliga Föreningen för Fanbäreriets
Främjande

Främlingskapet

1

I

Natten till julafton låg en död människa på den snöklädda körbanan i korsningen av Paradisgatan och Sandgatan. Klockan var några minuter över ett, året var 1969.

II

Snön hade kommit tidigt det året, ovanligt tidigt för att vara i Skåne och i Lund. Inte nog med att den fallit; den hade även legat kvar utan att slaska och smälta. Den tjugotredje hade varit en vacker vinterdag. Kylan hade varit lagom bitande, snön hade varit fast och äkta. Det hade inte blåst.

Affärerna hade varit välbesökta och julhandeln hade florerat. Men i staden och då främst i kvarteren kring Akademiska Föreningen och Lundagård hade det varit relativt avfolkat. Jämförde man med terminstid vid universitetet hade det varit mycket avfolkat. I affärskvarteren, nere vid och nedanför Stortorget och Mårtenstorget och i kvarteren mellan Stortorget och Bantorget, hade det förvisso varit människor i rörelse, men de flesta hade varit inomhus, i affärerna.

Steget mellan de olika butikerna var kort.

Det märktes att staden var avfolkad, att studenterna hade lämnat den för juluppehållet.

Mörkret hade tidigt sänkt sig, vid halvfyratiden.

Framemot elva var stadens gator nästan tomma. En och annan taxi körde, de näst sista bussarna vältrade fram, några enstaka fotgängare skyndade iväg med målmedvetna kliv. Redan fem i halv tolv lämnade det sista sällskapet Chrougen, restaurangen på AF, tagande farväl av terminen och krogen för året. Då de hade kommit ut på gatan knäppte en av dem upp rockknapparna, därefter kavajens knappar och sist tre skjortknappar och drog från sin håriga bröstkorgs gömmor fram en matsedel.

– Jag har alltid velat ha en sådan här, sa han.

Matsedeln hade gul bottenfärg. Med brunt och rött var i ramen tryckt burleska teckningar, som symboliserade sju av de mest klassiska lundaspexen. Uarda, Ilion, Nero, Bonifacius, Vilhelm Tell, Karl XII och Gerda. Där fanns också en teckning på huset, Akademiska Föreningen, eller som det en gång hetat: Ynglingaborgen.

III

Strax efter ett låg den döda människokroppen i gatukorsningen. Ambulansens signalljus kastades blinkande runt. Två ambulansmän väntade på polisen.

– Det tycks bli en vit jul i år, sa den ene och tände en John Silver.

– Ja, men det är ju fan, att man skall jobba i helgen, sa den andre. Det är andra året i rad jag har jouren.

De två stod lutade mot bilens motorhuv och väntade. Det var bara de två och den döde och tystnaden, som i sig inneslöt sirenen från en polisbil, som var på väg.

IV

Paradisgatan fram kom polisens Volkswagen. Sirenen slogs av. Kriminaljouren hade anlänt.

- Jaha, sa krimjouren.
- Död, sa den ene av ambulanspersonalen.

Den döde låg på höger sida. Höger knä var böjt, armarna pekade rakt fram. Huvudet låg vinklat ner mot bröstet. Han skulle ha kunnat sova. Det var bara det att en som sover inte vilar huvudet i en blodpöl.

2

Polisrapporten:

00. 57 23. 12. 69 mottogs telefonsamtal (anonymt), enligt vilket meddelades, att person överkörts i korsningen av Paradisgatan och Sandgatan i Lund. "Ambulansen är också tillsagd ", sade den som ringde, varefter denne (som talade med mansröst, enl. vakthav. konstup.) bröt samtal.

Vid ankomsten 01. 06 till den uppgivna gatukorsningen påträffades en död person av manligt kön på körbanan. Läge: se skiss (bil.). Uppenbarligen har den avlidne påkörts av fordon, som kommit Sandgatan nedifrån, varvid han med kraft träffats i sidan och slungats i gatan med påföljd att den avlidnes huvud våldsamt slagit i trottoarkanten. Obduktionsprotokoll önskat och väntas. På den avlidne påträffades intet, som kunde bidra till identifieringen av denne, ej heller fanns någon person, som kunde identifiera densamme.

Den avlidnes kläder: underbyxor (korta), byxor (jeanstyp), skjorta (gul, av bomull), kavaj (blå, manchester), ytterrock (parkas, grön, med "FNL"-märke), strumpor (ankelsock), skor (kängtyp), vantar (tum-). Huvudbonad: ingen.

Innehåll fickor: nyckel till patentlås, näsduk (använd), tre kulspetspennor, två sedlar (tior), 2 enkronor, 1 femöring, en tidning (pornografisk), en ask cigaretter (Commerce, 12 stycken kvar), en ask tändstickor, en fickkalender (utan ägarens namn, adress, telefon).

På olycksplatsen påträffades en metallring av den typ, som sitter runt en strålkastare på personbil samt glassplitter; slutsats: den avlidne träffades av den främre delen av motorhuven, varvid metallringen lossnat och glaset slagits sönder.

Den avlidnes synbara yttre skador inskränkte sig till kraftig blessyr på höger sida av huvudet (troligen där detsamma slagit mot trottoarkanten). Kraftig blodutgjutelse (foto, bil.). Enligt meddelande från patologen: blånader fullt märkbara på såväl höger som vänster sida av kroppen. Se vidare beordrat obduktionsprotokoll.

Den avlidne: okänd.

Förare till fordon, som orsakat döden: okänd.

Ögonvittnen: hittills inga.

Ledtrådar: metallring från personfordon (som troligen härrör från personfordonet, vilket orsakat döden).

Övrigt: inget.

– Ta mig faen den sämsta rapport jag någonsin skrivit, sa krimjouren Olofsson och drack upp det kalla kaffet i koppen.

Han signerade rapporten, tittade på klockan och skrev tidpunkten för rapportens färdigställande. Han sträckte ut handen, tog den påträffade metallringen, vände den i handen och skakade på huvudet, suckade.

Han tänkte; ikväll är det ju julafton. Han gick för att brygga sig mer kaffe.

3

Julafton, juldag och annandag hade runnit förbi. Söndagen den 27 hade passerat. Det var måndagen den 28 december och arbetsdag på polishuset i Lund.

Polismästaren satt på sitt ämbetsrum i färd med att ögna igenom helgens rapporter för att få en orientering om det som hänt. Om en kvart skulle han sammanträda med kriminalens personal för att diskutera läget, behovet och åtgärderna. Han dröjde vid kriminalassistenten Olofssons rapport om dödsolyckan. Rapporten förbryllade honom. Inte rapporten i sig, men väl omständigheterna kring olyckan och framför allt alla okända faktorer, som hängde samman med den. Det enda att börja nysta i tycktes vara en metallring från en personbil.

Om nu metallringen kom från bilen, som kört på den döde. Polismästaren bläddrade på måfå i den fickkalender, som påträffats i offrets ficka. Den innehöll ett fåtal anteckningar konstaterade han; dock anteckningar, som tydde på, att den döde varit student. "Tenta 8 i aulan", stod det på en dag skrivet med kulspetspenna.

Klockan nio summerades det som passerat under helgen. Tre krockar, enbart med materiella skador; en källarbrand, tidigt släckt och uppenbarligen inte anlagd; tre slagsmål, ett på julafton och två på juldagen – familjegräl i två av fallen, i det andra fyllerislagsmål; tolv omhändertagna fyllerister; ett inbrott i en tobakshandel; och så dödskörningen i korsningen av Paradisgatan och Sandgatan. Plus ytterligare händelser, som skulle komma i dagen under de närmaste dagarna – kanske något

själv mord, kanske ytterligare inbrott – plus en del andra fall, som aldrig skulle nå polisens skrivbord eller överhuvudtaget inte alls uppdagas – någon misshandel, någon våldtäkt, någon krock, någon stöld.

Polismästaren behöll kriminalkommissarie Thorén och kriminalassistenterna Olofsson och Holmberg efter genomgången för att med dem diskutera dödskörningen.

– Vi har inte mycket att gå efter, sa polismästaren. Bara två påtagliga spår, metallringen och fickkalendern. Har vi fått obduktionsprotokollet än?

– Kommer i eftermiddag, svarade Thorén. Men protokollet är ju inte särdeles intressant. Det säger vare sig vem föraren eller den döde kan vara. Frågan är om metallringen och fickkalendern ger svaret på de frågorna.

– Det är det enda vi har, sa Olofsson filosofiskt. Jag har beställt trettio kort av den döde. De behövs i identifieringsarbetet.

– Jag satt och funderade förut, sa polismästaren. Rör det sig om en vanlig dödskörning och en smitare eller ligger det måhända något mer under ytan?

– Det visar sig när vi vet vilka de två är. Något säger mig, att det mest realistiska är att arbeta utifrån antagandet att det handlar om en smitning och en helt vanlig olycka, sa Thorén.

– Varför? frågade polismästaren.

– Tja, jag tycker inte om att dramatisera mitt arbete så mycket. Lite intuition också, kanske.

– Det verkar så förbannat långsökt, att någon skulle döda någon på det här sättet, sa Holmberg. Det finns behändigare sätt. Om det här skulle vara planerat tycks det som om slumpen till hundra procent har lett mot mördaren. Nej, det skulle verkligen förvåna mig om . . .

– Sluta aldrig upp med att bli förvånad i det här jobbet, avbröt honom polismästaren.

Och därutöver blev det inte så mycket förnuftigt sagt,
fastän de satt där i över tjugo minuter.

4

I

Efter kaffepausens slut kloekan tio började arbetet på att spåra de två okända faktorernas namn och göra mänskliga konkreta varelser av de två figurerna i fallet.

Thorén tog hand om fickkalendern.

Holmberg fick metallringen på sin lott.

Olofsson blev avlastningsfaktor, en slags reserv och avbytare. Han hade dessutom inbrottet i tobaksaffären att arbeta med.

II

Thorén satt i skjortärmarna vid sitt bord och betraktade fickkalendern. Den var svart och på pärmen stod i guldtryck året 1969.

Han stoppade sin pipa och tände den. Han tittade ut genom fönstret och suckade ut röken.

Han började systematiskt gå igenom kalendern. På pärmens insida stod priset kvar, skrivet med blyerts, 4:85.

Han fick bläddra långt fram innan han hittade den första anteckningen. På den 7 mars stod det "Tenta kl. 9 Carolinasalen". På den 25 mars stod det "Åt helvete med tentan".

Undrar om han köpte den i början av mars, tänkte Thorén.

Tvårs över strecket, som skilde den 28 från den 29 mars stod med textade stora bokstäver "UNDRAR VAD HON

HETTE. MEN HON VAR FIN. JÄVLIGT FIN.”

Han har hittat sällskap för natten, förstod Thorén. På en nationsdans, vad är det de kallas? Slabbedans. Säkert har han raggat upp någon liten sak där.

På den 10 april stod det ”Såg henne på stan. Undrar fortfarande vad hon heter.”

Så fick han bläddra ända fram till vecka 22 innan nästa anteckning kom. ”Ringa om jobbet”, stod det.

Han fick tydligen jobbet, för från och med den 30 juni till och med den 31 augusti var antecknat något som måste vara ett arbetsschema. Fm måste betyda förmiddag, em eftermiddag och led ledig. På de första två veckorna var tiderna uppskrivna: 30 juni em 16 – 24, 1 juli em 16-24, 2 juli fm 6-16, 3 juli fm 6-16, 4 juli em 16-24, 5 juli led, 6 juli led, 7 juli em 16-24, 8 juli em 16-24, 9 juli fm 6-16, 10 juli fm 6-16, 11 juli em 16-24, 12 juli led, 13 juli led. Så fortsatte det med em, em, fm, fm, em, led och led vecka efter vecka till och med den 31 augusti.

Kan ju vara vilket jävla feriejobb som helst, tänkte Thorén. Allt från kioskförsäljare till ... ja vad fan som helst, servitör, bensinmacksjobbare, biljettförsäljare vid badet eller på stationen.

Den 17 september var det noterat ”Tenta 8 i aulan”.

Undrar vad han läste? Måste kunna gå att kolla skrivscheman, insåg Thorén.

”BOEL heter hon”, stod det inskrivet den 25 oktober.

Det var den sista anteckningen.

Undrar just hur han fick reda på det. Hm, den tjugofemte var en lördag. Var det slabbedans på fredagen någonstans? Det var det säkert. Eller har han fått reda på det på något annat sätt? Av någon? Blev det något av det? Var de tillsammans sedan? Efter den tjugofemte? Kanske Boel går och väntar på honom. Och undrar var han är. Och kommer

hit och talar om att han försvunnit. Och kan identifiera honom. Nej, det ska man inte hoppas på. Hon kanske . . .

Thoréns cirklar rubbades av Olofssons entré.

- Här är korten på honom. Han lade en bunt på Thoréns skrivbord. Kommer du någonstans med boken?

- Känner du någon, som heter Boel?

- Boel ... ja, min fru, men . . .

- Frånsett henne.

- Nej, men . . .

- Vår döde vän kände någon som hette eller väl fortfarande heter Boel. Hur länge vet jag inte. Om det var för en natt, eller flera nätter; om det var för två månader. Nej, kalendern säger inte mycket. Egentligen bara det att han kände någon som heter Boel och som han tydligen legat med, en eller flera gånger, troligen flera. Vidare jobbade han någonstans i somras, på ett ställe man jobbar ämm, ämm, äffämm, äffämm, ämm, led och led och har dessutom kört på minst en tentamen. Men vart fan kommer vi med dom kunskaperna?

- Kanske någonstans.

- Kanske. Men det är för lite konkret att ta på. Jag hoppas Boel kommer och undrar vart han tagit vägen, eller att någon hör av sig och undrar vart hans hyrespengar tagit vägen, eller att ett skrivschema kan tala om för oss vad han läste, eller att vi av en tillfällighet kommer underfund med var i helvete man jobbar ämm, ämm, äffämm, äffämm, ämm, led och led. Hur såg han ut?

Thorén tog det översta kortet.

- Jaså fan, han var långhårig också.

- Helvete, så cynisk man kan vara då. Har du fått sur mage under julen?

- Nej. Men av jobbet och det man lär av jobbet. Det man lär sig om folk och fä.

Den döde hade, fränsett ett halvlångt hår i brunt, blå ögon, fylliga läppar, kraftigt uttalad haka och en helt alldaglig näsa. Trots att det döda ansiktet sminkats innan det fotograferats sken det likblå igenom på några ställen. Ögonen var dessutom utan liv.

- Jag undrar just om han hade glasögon också, sa Olofsson.

- Hur fan skall jag kunna veta det? Det var ju du, som var där och tog hand om honom. Hittade du inga bågar?

- Nej, det gjorde jag inte. Jag kom bara att tänka på hur mycket glasögon kan förändra en människas utseende. Om nu grabben hade glasögon, så är det kanske ingen som känner igen honom när de ser kortet, eftersom han inte har glasögon på det. Partiet kring ögonen kan ju vara mycket olikt med eller utan glasögon.

- I och för sig. I och för sig. Menar du att vi skulle sätta glasögon på ett par kort för att gardera oss för möjligheten?

- Varför inte?

- Ja. Varför inte.

De betraktade varsitt kort en stund. Så sa Olofsson:

- Du, idag är det den tjugoåttonde. Om nu grabben inte hade någon större bekantskapskrets utanför studentvärlden kommer det att dröja till efter trettonhelgen innan vi på allvar kan hoppas att någon skall kunna hjälpa oss med att sätta ett namn på honom.

- Jag har tänkt på det. Om nu inte Boel eller någon hyrestant hör av sig ... såvida han nu inte bodde på studenthus, förstås . . .

- Det har aldrig slagit dig att han skulle kunna ha föräldrar som undrar var han befinner sig?

- Jo, men saknar man inte sitt barn under julen i så fall? Undrar varför han inte kommer hem, eller om han nu skulle stanna här över julen för att läsa eller något Sådant, undrar

varför han inte hör av sig? Det värsta med det här fallet är inte att vi har en död grabb, vars namn, vars adress, vars ålder, ja inte ens nationalitet vi vet. Det värsta av alltsammans är, att ingen undrar var fan han är, att ingen saknar honom. Det borde vara straffbart att vara så isolerad. Och här sitter vi med våra tvättade halsar och är mer eller mindre låsta tills hans bekanta i början av januari kan tänkas behaga dyka upp igen. Och det värsta av alltihop – hur helvete skall vi hitta hans bekanta? Med tanke på eventuella anhöriga får vi väl vänta med att publicera hans bild i tidningarna. På tal om tidningar, något i Polisunderrättelser?

- Nej, ingenting. Det står i tidningarna idag.
- Jag såg det. Men det lär väl inte vara till någon större hjälp. Där finns ju inte ens ett signalement.
- Jag har sett till att det kommer in i morgon.
- Sällan har jag haft känslan av att vandra omkring på så svag is i något fall förut. Jag hoppas isen blir tjockare i början av januari.
- Ja, så kallt som det är så.
- Det var bildligt talat.

III

Och mellandagarna gick; nyår kom och gick; det blev trettonhelg och det blev åter vardag. Fortfarande hade inget påträffats, inget skett och inget hörts, som kunde vara till någon nytta. Det blev måndagen den 12 januari 1970.

Då arbetsdagen började stod man på samma fläck och stampade som man stått den 28 december 1969.

Kriminalkommissarie Bengt Thorén kände studentvärlden och olika sorters studenter väl. Bengt Thorén, 49 år, hade haft mycket att göra med dem i sitt arbete.

Thorén och Holmberg satt mitt emot varandra i Thoréns rum på polishuset.

- Har du kommit någon vart med metallringen?

Holmberg reste sig och sträckte sig över bordet. Han tog telefonkatalogen, del 1, Malmödelen, och bläddrade fram till yrkesregistret innan han svarade.

- Titta här. Bilreparationer, sidan 906 och framåt. En sida, två, tre ... sju sidor bilreparationer. Sedan den tjugooåttonde december har jag ringt till sju sidor bilreparationer och frågat samma sak. Och inte på en enda firma har de haft någon som fått en strålkastare reparerad. Och ingen har ringt och talat om, att de haft någon reparation, fastän min avslutande standardfras har varit "jag vore mycket tacksam om ni ville slå oss en signal om ni får in någon bil till reparation för strålkastarskada" ... Muntert.

- Men ägaren kan ju inte köra omkring med en trasig strålkastare hur länge som helst.

- Han kanske inte bor i Malmö, Eslöv, Höör, Hörby, Lund eller Trelleborg.

Holmberg läste från telefonkatalogens pärm.

- Där sa du något. Har du kollat Helsingborgsdelen?

- Vackert! Några dagar till räddade i telefonen.

Televerket blir förmöget på det här fallet.

- Jag skall dra mitt strå till stacken. Var inte rädd. Det finns ett antal institutioner vid universitetet med ett antal skrivscheman.

- Känner du till någon klubb eller förening för telefonpratare? Du vet ingen sådan förening som delar ut medaljer för lång och trogen telefontjänst?

- Var inte så jävla spirituell.